

3. MUNKAVÉDELMI MŰSZAKI LEÍRÁS

a

Mezőzombor, Árpád –u. 33. számú telken kialakításra kerülő termelői piac kiviteli tervdokumentációjához.

A kivitelezés során a vonatkozó szakmai munkavédelmi, biztonságtechnikai előírásokat az MSZ 04-900, MSZ- 04-901, MSZ-04-902, MSZ- 04- 903, MSZ-04-904, MSZ-04-905, MSZ-10-280 szabványok tartalmazzák. Az elektromos légvezetékek alatti munkavégzésnél a vonatkozó előírások betartása fokozottan kötelező.

Az egészséges és biztonságos munkavégzés feltételeinek biztosítása a munkáltató feladata. Ennek keretében köteles a munkavégzés körülményeit tervszerűen javítani, és ha szükséges, a munkaviszonyra vonatkozó szabályok megtartásán túlmenően is minden rendelkezésre álló intézkedést megtenni a dolgozók egészségét és biztonságát fenyegető veszélyek elhárítására.

Ha a munkavégzés műszaki megelőzéssel teljes mértékben ki nem küszöbölhető veszélyekkel, ártalmakkal járhat, kiegészítőül a munkáltató védőeszközt köteles a dolgozó részére biztosítani. A munkáltatónál bekövetkezett balesetek esetén, továbbá az egészséges és biztonságos munkavégzésre vonatkozó szabályok egyéb megsértésekor a körülményeket minden esetben meg kell vizsgálni, és intézkedni kell a kiváltó ok megszüntetéséről. A dolgozó munkájának végzése során köteles a munkavédelmi szabályokat megtartani, és az előírt védőeszközt használni.

3.1 Munkaárok, munkagödör nyitása:

A földmunkák megkezdése előtt fel kell deríteni a munkaterületen elhelyezett föld alatti és feletti vezetékeket (pl. gáz, villamos kábelek stb.) és –ha szükséges– kikapcsolásuk iránt intézkedni kell.

A munkavezető köteles a dolgozókat az általuk végzendő földmunka természetére (talajminőség stb.), technológiára (kézi, gépi munka feltételei stb.), a baleseti veszélyforrások megelőzésére ismételten kioktatni. Gondoskodni kell továbbá a megelőző biztonságtechnikai és egészségügyi előírások végrehajtásáról is (pl. munkagödörök, árkok, átjárók, hidak korláttal való ellátására, figyelmeztető táblák, jelzőlámpák elhelyezése, mély árok esetén le- és feljárók kialakítása, csapadékvíz elvezetése, földfalak beomlás elleni védelme, megfelelő dúcolás alkalmazása, stb.).

Négy méternél mélyebb árokba vagy gödörbe a le – és feljárást elmozdulás ellen rögzített létrával kell biztosítani. Két méternél mélyebb munkaárok esetén a munkavégzés során legalább 30 m-ként létrákat kell elhelyezni.

Amennyiben a munkaárok ill. munkagödör rézsűs kiképzéssel nem készíthető, abban az esetben dúcolást kell alkalmazni a talajminőség és a leásási mélység függvényében.

Leásási mélység:

iszapos talaj, nedves homok	0,80 m
gyenge és nem állékony talaj (kavics, homok, agyagos talaj)	1,00 m
közepes tömörségű talaj (lapáttal megmunkálható)	1,20 m
tömör talaj(bontással munkálható)	2,00 m

A munkaárok dúcolása történhet vízszintes vagy függőleges pallózással, hézagosan vagy zárt sorúan a talaj minőségétől függően. Amennyiben a kivitelezés lakott területen folyik, a munkaárok fölött megfelelő átjárókat kell úgy elhelyezni, hogy a szerszámokkal mást ne sérthessenek. A dolgozók részére köves talajban, valamint mély árokban fejtű sisakot, nedves talajban pedig gumicsizmát kell biztosítani.

A kitermelt földet közvetlenül a munkaárok partján tárolni tilos! A depónia a munkaárok szélétől legalább 50 cm távolságra helyezendő. Nagyobb mélységű (kb. 1,5 m –él mélyebb) munkaároknál a földnyomás csökkentése végett kétoldali földkitermelés esetén a részűt csak a szakadó lapon túl szabad terhelni, kivéve, ha a talaj állékonysága ennek a többletigénynek is megfelel.

Tekintettel arra, hogy a be - és kidúcolás balesetveszélyes munka, azt csak munkavezető jelenlétében szabad végezni. Továbbá ilyen munkára csak megfelelően begyakorlott dolgozókat szabad beosztani. Ha szükséges, még külön figyelőt is ki időben figyelmezteti, a veszélyeztetett szakasz azonnali elhagyása végett.

Nyílt seb ill. felületi sérülés esetén a szennyezett földdel való érintkezés tetanuszmérgezést okozhat, ezért a seb megfelelő ellátásáról gondoskodni kell.

Különös gondot kell fordítani az egészséges munkakörülmények kialakítására és az egészségügyi követelmények megtartására.

3.2 Csővezeték építése:

Vezetékek építésével és karbantartásával kapcsolatos földmunkák esetében a nagysúlyú közép és nagy átmérőjű csöveket és idomdarabokat, szerelvényeket csak abban az esetben szabad az útpadkán tárolni, ha a munkaárok dúcolása erre méretezve van. Acél, PVC csövet DN 150 mm átmérőig átvett kötéssel kell a munkaárkokba leengedni, a cső súlyának figyelembevételével, a leengedéshez min. 4 fő szükséges. 150 mm –nél nagyobb átmérőjű csövek beemelését daruval vagy csőlábakra szerelt áttételezett csigasorral kell végezni.

A csöveket az árokba történő leeresztéskor minden esetben a horogra kötéllel vagy cső-befogóval kell rögzíteni. Sérült, elhasznált, nem megfelelő kötőelemeket használni nem szabad.

A dúcokat addig nem szabad megbolygatni, amíg a kiváltó dúc nincs a helyén kiékelve. A kiváltás tehát előbb az új dúc beverésével kezdődik és ennek megtörténte után szabad a kiváltandó dúcot eltávolítani. A munkavégzés során alkalmazandó védőfelszerelések a gumicsizma, bőr tenyérvédős kesztyű és a fejtámasz sisak.

3.3 Betonozási munkák:

Beton, vb. és előregyártott munkáknál a földmunka végzésére, a gépi berendezések üzemeltetésére, az állványozásra, dúcolásra, zsaluzásra, az anyagok tárolására stb. vonatkozó biztonságtechnikai előírások végrehajtásával egyidejűleg az idevágó technológiai és műszaki előírásokat be kell tartani (pl. betonok és habarcsok készítése, téli munkák tervezése és kivitelezése stb.).

3.4 Szigetelési munkák:

Szurok, kátrány vagy bitumen olvasztását szabadban vagy jól szellőztetett helyiségben szabad végezni. Az olvasztásnál (fröcskölés, égés stb. elkerülése céljából) ügyelni kell arra, hogy az olvasztandó anyag-szennyeződést ne tartalmazzon, ill. abba víz ne kerülhessen.

Különös figyelemmel kell lenni arra, hogy az olvasztás tartalma alatt az olvasztóedénybe idegen anyag ne kerülhessen. A már megolvasztott anyaghoz

darabos anyagot kis mennyiségben és óvatosan kell, kis magasságból szabad csak helyezni, nehogy az anyag kifröccsenjen. A forró anyag kiöntése lehetőleg billenthető, kiöntőszájjal ellátott üstből történjen.

Ennek hiányában legalább egy méter hosszú nyelű mérőt kell használni. Az üstre a szétfroccsenés megakadályozására megfelelő leeresztő csatornát, surrantót kell alkalmazni. Az üstre keresztbe helyezett deszkára vödröt húzni és az anyagokat úgy kiszedni tilos!

Az olvasztóüstöt tűzálló, jól zárható és könnyen kezelhető fedővel kell ellátni. Az anyagot legfeljebb háromnegyed részig megtöltött edényben szabad főzni és hordani.

A szállítóedényeknek zártnak kell lennie. Egy személy egyszerre csak egy edényt szállíthat. Az olvasztóüst környékének és az olvasztóüsttel a bedolgozás helyéig a vízszintes mozgatható útvonalának rendezettnek, szabadnak és tisztántartottnak kell lennie.

A munkaidő befejeztével a ragasztóanyagot az olvasztóüstből ki kell üríteni és a parazsat a tűztérből el kell távolítani. Forró anyagot tartalmazó edényt őrizetlenül hagyni szigorúan tilos! Az esetleges begyulladt anyagot a levegő elzárásával – az üst fedelének az üstre való helyezésével kell kioltani. A begyulladt anyagot vízzel, homokkal oltani tilos és veszélyes!

A forró anyag főzésével és szállításával megbízott dolgozók részére védőfelszerelésként hosszúszerű bőrkesztyűt, bőrkötényt és álarcot kell biztosítani.

3.5 Földmunkagépek:

Gépi földmunkát csak technológiai utasítás alapján szabad végezni, különleges esetekben részletes művelettervet is kell készíteni. A földmunkagép vezetőjével a végrehajtandó feladatot a helyszínen, a kiviteli tervek alapján ismertetni kell.

Csak kifogástalan műszaki állapotban lévő géppel szabad munkát végezni. Hibás gép, szerszám, alkatrész üzemeltetése tilos! A munkagépet különös figyelemmel kell vezetni és kezelni. Idegeneknek a gépen tartózkodni tilos! A gép megindítása előtt meg kell győződni arról, hogy az üzemszerű működtetés más személyeket nem veszélyeztet-e, illetve a figyelmeztető táblákat kihelyezték-e.

A megindítás előtt figyelmeztető jelzést kell adni. Karbantartást, javítást, kenést csak leállított állapotban, üzemszünetben szabad végezni.

A földmunkák területén lévő vezetékek, berendezések és műtárgyak nyomvonalát, illetve helyét a kiviteli terveken fel kell tüntetni. A földmunkagépen megfelelő 6 kg por töltőszúlyú működőképes kézi tűzoltó-készüléket kell elhelyezni.

Ha munkavégzés során robbanóanyag vagy fel nem robbant lövedék, akna stb. kerül a felszínre, a munkát azonnal abba kell hagyni, és értesíteni kell a területileg illetékes tűzszervezetet, megérkezésükig biztosítani kell a helyszínt, meg kell akadályozni illetéktelen személyek esetleges beavatkozását.

Toló lemezes géppel emelkedőn 25 % -ig , lejtőn 35 % -ig szabad dolgozni. A legnagyobb megengedett keresztirányú lejtés 30 %. A gép mozgási körzetét előre ki kell jelölni, a munkaterületet le kell mérni, meg kell akadályozni illetéktelen személyek bejutását a munkaterületre. Bármely célból történő megállás esetén a tolólapot a megállást követően azonnal le kell engedni. Megterhelt tolólemezzel fordulni tilos!

Felázott, nedves, agyagos talajon, valamint ahol fák, tönkök vagy nagyobb gyökerek vannak, ott géppel dolgozni nem szabad.

Töltésen vagy rézsű mellett, veszélyes helyzetben végzett munkánál felelős irányítót kell alkalmazni. Ilyen helyen a töltéskorona élét egy méter távolságon belül megközelíteni tilos! Árokásóval csak olyan helyen szabad dolgozni, ahol a földpartok állékonysága biztosított. Hosszabb munkaszünet, valamint eső után, a műszak kezdete előtt az árok partjait minden esetben meg kell vizsgálni. A beomlással, megcsúszással fenyegető részeket el kell távolítani, vagy más módon biztosítani.

A kiásandó árok nyomvonalán közel vízszintes területet kell biztosítani. A technológiai utasításban rögzített mélységtől önkényesen eltérni nem lehet.

Megtámasztás (letalpalás) nélkül földet kiemelni tilos!

Az árokásó hatósugarán belül idegenek nem tartózkodhatnak. A gépen jól láthatóan, figyelmeztető táblával vagy feltűnő festéssel fel kell tüntetni a hatósugarat. A gép mozgási körzetét, illetve munkaterületét táblával jelölni kell. A motort le kell állítani, ha a gépkezelő bármilyen rövid időre is elhagyja az árokásót. A feltárt munkaárokban, a tervben nem szereplő fel nem tüntetett közművezetékek észlelését az illetékes munkavezetőnek be kell jelenteni. A további munkavégzést az újabb engedélyezésig be kell szüntetni.

3.6 Hegesztés:

Hegesztési munkát tűzveszélyes, gyúlékony, robbanóanyagok közelében végezni tilos! Robbanóanyag esetén az ilyen anyagoktól számított távolság legalább 6 m legyen.

A hegesztési és vágási munkát végző dolgozók valamint segítőik és a szomszédos dolgozók részére a sugárártalom, szétrepülő szikrák és fémcseppek ellen védelem céljából a vonatkozó rendeletekben és szabványokban előírt szükséges védőfelszerelések a következők: bőrkötény, hegesztőszemüveg, hegesztőpajzs, hegesztőkesztyű, lábszárvédő. A reve, salak, sorja eltávolításához szabványos védőszemüveget kell biztosítani, illetve használni.

Gázpalackot használni (üzemben tartani) csak használati engedéllyel szabad. A gázpalackot, ha az kiürített is, csak elzárt állapotban és szelepvédő-sapkával szabad tárolni és szállítani.

A különleges körülmények között, veszélyes helyeken vagy azok közelében végzendő munka előtt a felelős vezető köteles megbeszélni a dolgozókkal a munka balesetmentes elvégzésével kapcsolatos tennivalókat. A dolgozó köteles a kapott utasításokat szigorúan betartani. Ha a dolgozó a munkája során bármilyen veszélyt észlel, a munkát azonnal abba kell hagynia.

A veszélyes körülményekről tájékoztatni kell a felettes vezetőjét. A munka csak a veszély elhárítása után folytatható.

.....
Molnár Sándor
tervező